

Kopernik, Chopin, Szymborska.... i nie tylko – czyli polskie dziedzictwo wraz ze Sławoszem Uznańskim-Wiśniewskim na Międzynarodowej Stacji Kosmicznej

Wielkimi krokami zbliża się historyczna, pierwsza polska misja technologiczno-naukowa IGNIS na Międzynarodową Stację Kosmiczną (ISS). 2 kwietnia br. NASA ogłosiła, że misja odbędzie się „nie wcześniej niż w maju br.” Jej celem jest przetestowanie innowacyjnych rozwiązań opracowanych przez polskie firmy i uczelnie – łącznie trzynastu eksperymentów, które mogą znaleźć zastosowanie m.in. w przyszłych misjach kosmicznych i technologii kosmicznej. Dr Sławosz Uznański-Wiśniewski, polski astronauta projektowy Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA), który weźmie udział w misji, zabierze na orbitę nie tylko naukowy dorobek kraju, ale także symboliczne elementy polskiego dziedzictwa kulturowego.

Chcąc podkreślić narodowy wymiar wyprawy, polski astronauta zabiera ze sobą wyjątkowy zestaw przedmiotów, które nawiązują do kluczowych osiągnięć Polski w nauce, kulturze i historii. Te symbole narodowej tożsamości dowodzą, że misja to nie tylko innowacje technologiczne, ale także dziedzictwo, które łączy pokolenia.

Flaga Polski

Trudno o bardziej narodowy symbol dla każdego kraju niż flaga. Dlatego na pokład ISS polecą biało-czerwona flaga, którą na miejscu dumnie będzie prezentował Sławosz Uznański-Wiśniewski. Nie jest to pierwszy raz, kiedy polskie barwy narodowe znajdą się w kosmosie, ponieważ już w 1974 r. nasza flaga poleciała na Księżyc w ramach misji Apollo 17.

Oryginalna naszywka z misji gen. Mirosława Hermaszewskiego

Szczególne znaczenie ma oryginalna naszywka z misji Sojuz 30, którą nosił na skafandrze generał Mirosław Hermaszewski. Dzięki uprzejmości Centrum Badań Kosmicznych PAN ten historyczny artefakt znajdzie się na pokładzie ISS, symbolicznie łącząc dwie misje – pierwszą i najnowszą polską obecność na orbicie.

Polski wkład w naukę reprezentować będą pamiątki związane z dwiema wybitnymi postaciami światowego formatu: Mikołajem Kopernikiem i Marią Skłodowską-Curie.

„De revolutionibus” Mikołaja Kopernika

Znaczenie polskiej myśli naukowej zostanie podkreślone poprzez udostępniony przez Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku diagram wiernie skopiowany z wiekopomnego dzieła, prezentujący heliocentryczny model świata, który zmienił postrzeganie miejsca Ziemi w kosmosie. Będzie to

nawiązanie do dziedzictwa polskiego astronoma i jego rewolucyjnych odkryć, które zapoczątkowały nową erę w astronomii.

Pamiętki związane z Marią Skłodowską-Curie

W przestrzeń kosmiczną trafią również pamiętki z Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie. Faksymile pierwszej strony rozprawy doktorskiej dwukrotnej zdobywczyni nagrody Nobla oraz pocztówka „cegiełka”. Dochód z jej sprzedaży miał zasilić budowę Instytutu Radowego w Warszawie. Warto dodać, że stworzenie takiej instytucji było marzeniem wybitnej polskiej uczoney, czemu dała wyraz adnotacją na pocztówce: „Mojem największym życzeniem jest powstanie Instytutu Radowego w Warszawie. Maria Skłodowska Curie”.

Sól z Wieliczki

Kolejny punkt na liście to bryłka soli kamiennej o wymiarach ok. 5x5 cm, przekazana przez Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka. Bryłka pochodzi z kopalni soli w Wieliczce - jednego z najstarszych wciąż czynnych obiektów górniczych na świecie, wpisanego na pierwszą listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Bursztyn znad bałtyckiej plaży

W kosmos polecą również nazywany „złotem północy” - doceniany na całym świecie ze względu na swoje piękno - naturalnie przezroczysty, jasnożółty, bursztyn z sobieszewskiej plaży. Ten cenny dar natury pochodzi ze zbiorów Muzeum Bursztynu w Gdańsku.

Mazurek Fryderyka Chopina

W locie na ISS nie może zabraknąć elementów kultury i sztuki. Na ISS znajdzie się rękopis „Mazurka As-dur” Fryderyka Chopina - kompozytora, którego muzyka od wieków porusza serca ludzi na całym świecie. Dzięki Narodowemu Instytutowi Fryderyka Chopina w Warszawie, obecność jego dzieła na orbicie będzie symbolicznym przypomnieniem o duchu polskiej kultury, który przekracza granice i epoki.

Twórczość Wisławy Szymborskiej

W kosmosie będzie również poezja i to ta z noblowskiej półki. Polecą znajdujące się w zbiorach Fundacji Wisławy Szymborskiej dwa wiersze polskiej noblistki: „Radość pisania” i „Sto pociech”: wiersze uniwersalne i ponadczasowe, tłumaczone na kilkadziesiąt języków i znane czytelnikom poezji w wielu zakątkach naszego globu.

Krajka

Na orbicie nie zabraknie także elementu ludowego. Za sprawą Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie na ISS polecą krajka - fragment tkaniny w formie bransoletki, o tradycyjnych wzorach ludowych. Pochodzi ona z centralnej Polski i reprezentuje region opoczyński – jeden z czterech regionów etnograficznych województwa łódzkiego. Krajkę zdobi charakterystyczny, barwny motyw, typowy dla polskiego wzornictwa ludowego.

Polskie litery

Jednym z najbardziej oryginalnych elementów zestawu są polskie litery zawierające znaki diakrytyczne – ą, ć, ę, ł, ń, ó, ś, ź, ż. To hołd dla języka polskiego, jednego z najważniejszych elementów narodowej tożsamości, który mimo historycznych zawirowań przetrwał i rozwija się do dziś.

Plakat IGNIS autorstwa Andrzeja Pągowskiego

Równie ważnym przedmiotem jest plakat misji IGNIS autorstwa Andrzeja Pągowskiego – artysty, który w 1978 roku stworzył plakat upamiętniający lot gen. Hermaszewskiego. Po 47 latach jego nowa praca trafi w kosmos, tworząc most między przeszłością a przyszłością polskiej eksploracji kosmosu.

Polska misja technologiczno-naukowa na Międzynarodową Stację Kosmiczną to nie tylko technologiczny sukces, ale również okazja do podkreślenia polskiej tożsamości na arenie międzynarodowej. Każdy z tych przedmiotów niesie ze sobą wyjątkową historię, a ich obecność na ISS symbolizuje wkład Polski w światową eksplorację kosmosu.

Po zakończeniu misji przedmioty wrócą do Polski, gdzie trafią do muzeów i instytucji, które je udostępniły, stając się świadectwem tej historycznej chwili. To nie tylko symboliczne przypomnienie o bogatej historii i kulturze Polski, ale także inspiracja dla przyszłych pokoleń, by sięgać gwiazd – dosłownie i w przenośni.

Dzięki misji IGNIS polska tożsamość narodowa znajdzie się na orbicie, potwierdzając, że Polska nie tylko patrzy w gwiazdy, ale także odgrywa aktywną rolę w ich eksploracji.

Misja IGNIS realizowana w ramach misji Ax-4, to wynik porozumienia dotyczącego przygotowania i przeprowadzenia polskiej misji technologiczno-naukowej na ISS, podpisanego 4 sierpnia 2023 r. przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii i ESA.

Start misji Ax-4 planowany jest nie wcześniej niż w maju 2025 r. z NASA Kennedy Space Center na Florydzie. Astronaucci spędzą na ISS około 14 dni, realizując eksperymenty naukowe i testy nowych technologii w warunkach mikrogravitacji. Na ISS załogę wyniesie rakieta Falcon 9 z załogową kapsułą Dragon od SpaceX.

Polska Agencja Kosmiczna (POLSA) jest agencją wykonawczą MRiT, powołaną w 2014 r. Jej zadaniem jest wspieranie polskiego przemysłu kosmicznego poprzez realizację priorytetów Polskiej Strategii Kosmicznej. POLSA współpracuje z międzynarodowymi agencjami oraz administracją państwową w zakresie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej. Odpowiada za promocję polskiego sektora kosmicznego w kraju i za granicą. POLSA prowadzi również działania związane z informacją i edukacją nt. wykorzystania technologii satelitarnych (m.in. nawigacji, obserwacji i komunikacji) w gospodarce, administracji i w życiu codziennym. Więcej na temat POLSA: www.polsa.gov.pl, oraz [LinkedIn](#), [X](#) i [Facebook](#).

Agnieszka Gapys

Rzecznik prasowy

tel.: +48 (22) 380 15 61, 735 953 603

e-mail: Agnieszka.gapys@polsa.gov.pl